

המדד הירוק לבחירות הכנסת ה-25 – הסבר ושיטת חישוב

מהו המדד הירוק?

המדד הירוק הוא כלי כמותי, המודד את המחויבות של המפלגות השונות להגנת הסביבה והתמודדות עם משבר האקלים ומשקף אותה לציבור. המדד נועד לתת לבוחרים ולבוחרות אמצעי פשוט ונגיש להשוואה בין המפלגות לפי התייחסותן ומידת מחויבותן לנושאים חשובים אלה. המשקל העיקרי של ציון המפלגות במדד מבוסס על תוצאות העשייה של נבחר הציבור ולא על הצהרות והבטחות.

שותפים לבניית המדד:

המדד פותח בשיתוף פעולה בין הארגונים לבחור ירוק, מחאת הנוער למען האקלים, מגמה ירוקה, נושמים נקי ו-15 דקות.

ממה מורכב המדד?

המדד מורכב מסקירת הפעולות של חברי המפלגות המכהנים בכנסת וואו בממשלה בשנתיים האחרונות, הקשורות לנושאי האקלים והסביבה (80%), וכן ממענה המפלגות על שאלון על עמדותיהן בנושאים שעל סדר היום הסביבתי בישראל (20%). אלה נבחנו אל מול דרישות התנועה הסביבתית כולה, בשיתוף מומחים מכל התחומים, המעוגנות במסמך מטעם לבחור ירוק ו**מפורסמות לציבור באתר** הארגון.

1. סקירת הפעולות

סקירת הפעולות משקפת את המחויבות הסביבתית של המפלגות הלכה למעשה. הסקירה מתייחסת לפעולות פרלמנטריות והחלטות ממשלתיות שהתקבלו במהלך כהונת הכנסות ה-23 וה-24, והממשלות ה-35 וה-36. תיעוד הפעולות הפרלמנטריות נלקח מאתר הכנסת ותיעוד הפעולות הממשלתיות נלקח מאתרי משרדי הממשלה. מידע משלים שהתקבל מאתרי אינטרנט אחרים – אתרי חדשות ורשתות חברתיות – עבר הצלבה מול מקורות נוספים לפני שהוכנס למדד.

כל פעולה זיכתה את הח"כ או השר/ה שביצע אותה בניקוד חיובי או שלילי. לכל סוג פעולה יש ניקוד מקסימלי, לחיוב ולשלילה, בהתאם למידת השפעתה האפשרית על המדיניות הסביבתית בשטח (נספח 1). הפעולה יכולה לקבל ניקוד מלא או חלקי בהתאם לקריטריונים הבאים:

- מידת התרומה החיובית או השלילית של אותה החלטה (או במילים אחרות – כמה הפעולה טובה או רעה לסביבה ומידת השפעתה על תחום בודד או מספר תחומים).
- ח"כ או שר/ה שתרמו משמעותית לניקוד של מפלגתם לחיוב או לשלילה, ולא צפויים לכהן בכנסת ה-25 (עקב פרישה או שיבוץ במקום גבולי) יקבלו ניקוד חלקי (ניקוד משוקלל): פרישה – 90% מהניקוד המקורי, שיבוץ במקום גבולי – 75% מהניקוד, מקום לא ריאלי – 50%.

הניקוד הסופי של כל פעולה נקבע לאחר דיון והתייעצות בשיתוף מומחים בעלי ידע ורקע בתחומים הרלוונטיים.

הניקוד של כל מפלגה הוא סכום ניקוד המועמדים החברים בה.

2. מרכיב השאלון

התשובות לשאלון שנשלח למפלגות משקף את הצהרת כוונותיהן לכנסת הקרובה (ה-25), ואת המחויבות שלהן לנושאי אקלים וסביבה בקמפיין הבחירות הנוכחי. הניקוד מופיע בנספח 2.

שקלול סופי

המדד הכולל חושב לפי הנוסחה הבאה, על מנת להתאים את סדרי הגודל בין ציוני סקירת הפעולות שהתקבלו בפועל והציון בשאלון ולתת תמהיל של כ-80%-20% במקרי הקיצון:

$$\text{Index} = 0.8 * p + (2 * s - 10)$$

כאשר **Index** הוא ציון המדד הסופי, **p** הוא ציון סקירת הפעולות ו**s** הוא ציון השאלון. לבסוף בוצע עיגול של הציון לכפולה קרובה של 10, על מנת למנוע הטיות הנובעות מהבדלים קטנים הנמצאים בטווח שגיאת האנוש.

מקרא נקודות לסקירת פעולות של חברי כנסת

ניקוד	פעולה
1 (מקסימום)	הגשת שאילתא, יוזמת דיון (הצעה לסדר היום)
3 (מקסימום)	החלטת ממשלה
1 (מקסימום)	הצעת חוק שלא עברה בקריאה ראשונה (הוסרה מסדר היום, הונחה על שולחן הכנסת, עברה בקריאה טרומית)
4 (מקסימום)	הצעת חוק שעברה קריאה ראשונה בלבד
5 (מקסימום)	פעולות תקציביות בתוך משרדים
7 (מקסימום)	הצעת חוק שעברה בקריאה שלישית, צווים, תקנות, הסכמים בין מדינות
5 (ניקוד קבוע)	מועמד סביבתי* במקום גבוה ברשימה לבחירות הקרובות (עד מקום שלישי במפלגה שמקבלת עד 10 מנדטים על פי הסקרים העדכניים, או חמישי במפלגה שמקבלת למעלה מ-10 מנדטים על פי הסקרים העדכניים)
3 (ניקוד קבוע)	מועמד סביבתי* במקום ריאלי ברשימה
1 (ניקוד קבוע)	מועמד סביבתי* במקום גבולי ברשימה
5- (ניקוד שלילי וקבוע)	ללא מועמד סביבתי* במקום ריאלי או גבולי

*מועמד סביבתי – בעל רקע של עשייה למען הסביבה בכנסת ומחוצה לה.

נספח 2-

אופן חישוב נקודות עבור ציון השאלון

המפלגות קיבלו ניקוד על המענה לשאלון, בין 0 ל-20 נקודות, לפי מידת המחויבות הניכרת בתשובות. על כל אחד מהנושאים, המפלגה קיבלה ציון בין 0-4. יש לציין כי רק 3 מפלגות ענו על השאלון המלא. מפלגות אשר שלחו תגובה קצרה, או שהפנו למצע המפלגה, קיבלו ניקוד חלקי. מפלגות אשר לא הגיבו כלל לשאלון קיבלו אפס נקודות.

1. **תחבורה והתניידות** - נתיבי תחבורה ציבורית, שבילי הליכה ואופניים, חשמול התחבורה הציבורית וחוק המטרו.
2. **חוק אקלים** - קידום החוק בכנסת הבאה; בעד תקציב ייעודי לחוק; תמיכה בחיוב כלל משרדי הממשלה להכנת תכניות להפחתת פליטות; הערכת סיכון אקלימית מחייבת; התייחסות בחוק להיערכות למשבר האקלים; התייחסות בחוק לצדק חלוקתי והקטנת אי השוויון האקלימי.
3. **מגוון ביולוגי ושטחים פתוחים** - תמיכה ביעדים מחייבים ותוכנית מתקצבת לשיקום אקולוגי וחיזוק ההגנה על הטבע והמגוון הביולוגי בישראל; תמיכה ביעד של 30% שמורות טבע ימיות, פעולה לשיפור ההגנה על הים התיכון; פעולה בעניין חקיקה למניעת כניסת מינים פולשים; הוצאת ספינות המכמורת
4. **אנרגיה מתחדשת** - הצבת יעדים גבוהים, כולל יעדי ביניים לייצור חשמל ממקורות אנרגיה מתחדשים; הורדת חסמים לקידום אנרגיה מתחדשת.
5. **הגנה ממוזהמים** - מחויבות להצבת יעדי הפחתת פליטות לטווח הארוך והבינוני; סגירת התעשייה המזהמת בחיפה, והצבת תאריך יעד לסגירה; קצא"א - צינור RED MED; הפקת פוספטים בשדה בריר; קידום פרויקטי פצלי שמן באורון וברותם; הרחבת הפעילות של 4 היחידות הגזיות המזהמות בתחנת הכח אשכול; שריפת פחם בתחנת הכח הפחמית בחדרה; אזורי התעשייה בצפון אשדוד ובדרום אשקלון.